

Staatssecretaris VWS

Deadline: 24-09-2021

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 3

Ontworpen door

Wetgevingsjurist

T

@minvws.nl

Datum Document

21-09-2021

Kenmerk

3258281-1015505-WJZ

Bijlage(n)

4

nota

(ter beslissing)

wetsvoorstel rechtspositie gesloten jeugdhulp

1 Aanleiding voor deze nota

Op 16 juni 2021 heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) advies uitgebracht over het wetsvoorstel rechtspositie gesloten jeugdhulp (dictum B). Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is een nader rapport opgesteld en is het wetsvoorstel en de memorie van toelichting aangepast.

Voor verzending aan de Tweede Kamer is vanwege de demissionaire status van het kabinet instemming van de ministerraad nodig.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

U wordt verzocht:

- in te stemmen met het nader rapport, het aangepaste wetsvoorstel met aangepaste memorie van toelichting en het MR-formulier, en agendering daarvan in de ministerraad;
- het MR-formulier te ondertekenen.

Reden deadline: Het is de bedoeling dat het nader rapport wordt behandeld in de ministerraad van 1 oktober. Na akkoord van de ministerraad kan het wetsvoorstel worden ingediend bij TK.

3 Samenvatting en conclusies

Doel van het wetsvoorstel is de rechtspositie van jeugdigen die op basis van een rechtelijke machtiging gesloten jeugdhulp in een accommodatie voor gesloten jeugdhulp geplaatst zijn te verbeteren.

De Afdeling onderschrijft de gekozen benadering (het "nee, tenzij" principe als uitgangspunt en dat er nadere regels komen over de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen) waardoor er een duidelijker kader komt voor de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. De Afdeling heeft

opmerkingen gemaakt over de vrijheidsbeperkende maatregel van insluiten, de delegatiegrondslag, toezicht en de uitvoerbaarheid.

Insluiten

- Het advies van de Afdeling om voor de termijn van insluiting aan te sluiten bij de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj) is niet opgevolgd.
- Die termijn op grond van de Bjj kan door de mogelijkheid van verlenging gelijk of langer zijn dan de termijn die is opgenomen in het wetsvoorstel.
- De voorgestelde termijn is nu gelijk aan de termijn die is opgenomen in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).
- Omdat het wetsvoorstel uitsluitend is gericht op jeugdigen verschilt het wetsvoorstel wat betreft insluiting van de Wvggz in de zin dat is opgenomen dat insluiting alleen is toegestaan bij noodsituaties en dat de periode van drie dagen niet verlengd kan worden.

Kenmerk

3258281-1015505-WJZ

Delegatiegrondslag

- Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is de delegatiegrondslag voor nadere regels over de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen aangepast.
- Opgenomen is ten aanzien van welke vrijheidsbeperkende maatregelen nadere regels worden gesteld en dat die regels gaan over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder deze mogen worden toegepast.
- Opgenomen is dat nadere regels gesteld zullen worden voor maatregelen in het kader van een voorwaardelijke machtiging en voor maatregelen in de gesloten accommodatie ten aanzien van toezicht, de bewegingsvrijheid van de jeugdigen, contacten met personen en organisaties buiten de gesloten accommodatie, controles en vervoer.

Toezicht

- Naar aanleiding van het advies van de RvS is in het wetsvoorstel opgenomen dat toezicht op een jeugdige *tegen zijn of haar wil* een vrijheidsbeperkende maatregel is en onderscheiden moet worden van algemeen toezicht zoals een camera bij de ingang. Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zijn daar op aangepast.
- Voor algemeen toezicht bij ingangen is geen wettelijke grondslag vereist. De instellingen moeten zich daarbij houden aan de daarvoor ontwikkelde richtlijn van de Autoriteit Persoonsgegevens.

Uitvoerbaarheid

- Op verzoek van de Afdeling is nader ingegaan op de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel. In het nader rapport wordt verwezen naar de extra middelen die het kabinet dit jaar extra beschikbaar heeft gesteld. In het bijzonder is genoemd de specifieke uitkering die gemeenten ontvangen voor de ombouw van separeerruimten. Daarmee is het belangrijkste financiële gevolg van het wetsvoorstel voor een instelling gedekt.

4 Draagvlak politiek

Er is een breed draagvlak voor het verbeteren van de rechtspositie van jeugdigen in de gesloten jeugdhulp. De Tweede Kamer vraagt bijvoorbeeld regelmatig aandacht voor de gedwongen afzondering van jeugdigen.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Voor het verbeteren van de rechtspositie van jeugdigen in de gesloten jeugdhulp is tevens maatschappelijk draagvlak. Onder het kopje "Afstemming" wordt ingegaan op de reacties op het wetsvoorstel door betrokken partijen.

Kenmerk
3258281-1015505-WJZ

6 Financiële en personele gevolgen

Hierop is, zoals beschreven onder 3, op verzoek van de Afdeling nader ingegaan in het nader rapport en de memorie van toelichting.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

Het wetsvoorstel is juridisch haalbaar. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is een aantal aanpassingen opgenomen in het wetsvoorstel (zie onder 3).

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Ministerie J&V

Aanvankelijk zou dit wetsvoorstel een gezamenlijk voorstel zijn van VWS en J&V omdat het ook de rechtspositie van jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen zou regelen. Tijdens de consultatieperiode bleek hiervoor weinig draagvlak te bestaan. Samen met minister Dekker heeft u toen besloten dat er twee aparte wetsvoorstellen komen. Het wetsvoorstel van J&V is in een zeer pril stadium van voorbereiding.

Onderhavig wetsvoorstel en het nader rapport zijn afgestemd met JenV. De stukken met betrekking tot het wetsvoorstel hoeven niet mede door de Minister voor Rechtsbescherming worden ondertekend.

Veldpartijen

Het na de consultatieronde gewijzigde wetsvoorstel hebben we informeel besproken met de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) en het AKJ (vertrouwenspersonen). De BGZJ toonde zich in de consultatie faliekant tegen de reikwijdte van het oorspronkelijke wetsvoorstel. Nu dat is aangepast beschouwen zij het huidige voorstel met de nadruk op het "nee, tenzij" uitgangspunt als helpend voor de beweging naar een meer ontwikkelingsgericht leefklimaat. De beperking van de maatregel insluiten tot alleen noodsituaties is mede op hun verzoek.

Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg, AKJ (Vertrouwenspersonen in de jeugdhulp)

Niet alle aanbevelingen van het AKJ over de uitbreiding van de taken van de vertrouwenspersoon zijn gehonoreerd, ook al omdat een belangrijk deel verder ging dan alleen het terrein van de gesloten jeugdhulp. Wel zijn we het AKJ tegemoetgekomen door een bepaling op te nemen dat de vertrouwenspersoon de taak heeft signalen over tekortkomingen in de uitvoering te melden aan de IGJ. Dit is ontleend aan de Wvggz en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd).

Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming

De RSJ was één van de weinige instanties die voorstander was van de oorspronkelijke reikwijdte. De RSJ betreurt daarom de ingeslagen weg, maar heeft wel waardering voor de verbeteringen in de rechtspositie.

De IGJ is positief over het voorstel.

Het wetsvoorstel is afgestemd met de directies CZ en LZ.

Kenmerk
3258281-1015505-WJZ

9 Gevolgen administratieve lasten

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat de gevolgen voor de regeldruk beperkt zijn en toereikend in beeld gebracht. Daaraan lag ten grondslag een impactanalyse op de administratieve lasten die het bureau Significant in onze opdracht heeft uitgevoerd.

Voor het wetsvoorstel is een Private Impact Assessment (PIA) uitgevoerd omdat sprake is van gegevensverwerking. Die heeft geen aanleiding gegeven tot wijzigingen van de wettekst, ook omdat op dit punt de wijzigingen beperkt zijn.

10. Toezeggingen

Er is geen sprake van een nieuwe toezegging. Het wetsvoorstel was aangekondigd in het programma Zorg voor de Jeugd.

11. Fraudetoets

n.v.t.

12. Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

n.v.t.

